זון אויפגאנג — 6.22.
זון אונטערגאנג — 6.48.

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט

יעדן טאג

דאס אידישע וואָרט

THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

וועטער: קלאר און מילד

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

Vol. 20, No. 60. Winnipeg, Tues. March 25, 1930. Published daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג דינסטאג כה׳ אדר, תר״ץ.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY MAR 31 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

ווייצמאן באריכטעט ביי אגענטור קאמיסיע זיצונג וועגן פאליטישער לאגע

לאגע איז איצט אזוי אומבאשטימט, ווי אין דער צייט פון סאן רעמא״, באקלאגט זיך ווייצמאן. — קאמיסיע באטראכט פראיעקט פון קאנסטיטוציע פון דער אגענטור.

(ספעציעלע טעלעגראמעס צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

לאנדאן, מארט 25 (איטא). — נאך דער רעדע פון פעליקס וואַרבורג ביי דער עפענונג פון דער זיצונג פון דער אדמיניסטראטיווער קאמיסיע פון דער אגענטור, האט דר. ווייצמאן אפגעגעבן א פאליטישן באריכט, מאכנדיק א גוואלדיקן איינדרוק אויף די פראזאלטע.

פארשיידענע קאמיסיעס זיינען אויסגעקליבן געווארן אויף דער פריסידענטיקער זיצונג. די נאכמיטאגדיקע זיצונג האט דעבאטירט וועגן דער קאנסטיטוציע פון דער אגענטור און וועגן דעם צוזאמענשטעל פון דער עקזעקוטיווע.

דר. ח. ווייצמאן האט אין זיין רעדע צווישן אנדערש געזאגט:

"עס איז ניט ליכט צו רייד׳ן וועגן פאליטישע ענינים היינט, אין נאך ווייניקער איז עס ניט לייכט צו רייד׳ן וועגן דעם דער־פאר, וואס מיר זיינען נאך אין דער פינסטער וועגן דעם באריכט פון דער א״י־קאמיסיע.

"עס איז געווען אן אומגליק, וואס די אגענטור איז פארפאלגט געווארן פון א ביישן גורל זיט זי איז גערינדעט געווארן אין צוריך אין אן אטמאספערע פון גלעזערנע האפענונגען. ווי דונערן פון בלאטן הימל זיינען געקומען די פאלעסטינער געשעניש, דער טויט פון לואיס מארשאל, דער פינאנציעלער קראך איבער גאר דער וועלט און, צום סוף, באלפורס טויט.

"דאס אלץ האט זיך זייער שווער אפגערופן אויף דער אגענטור. איך מוז אבער זאגן, אז איך האב קיינמאל ניט דערווארט אז דער אגענטור זאל געלינגען אנצוגיין מיט איר ארבעט זייער גלאט. איך דעם ערשטן יאר פון איר עקזיסטענץ. די אגענטור איז צוזאמענגעשטעלט מיט מענשן פון פארשיידענע וועלטן און פון פארשיידענע באגריפן, און עס איז נאטירלאך, אז עס זאל נעמען צייט ביז די דאזיקע מענשן וועלן זיך אויסלערנען די רייד׳ן אז אלגעמיינע שפראך, און שאפן אז אפאראט פאר געמיינשאפטלאכער ארבעט.

"אונזערע עקספערטן דערציילן, אז פאלעסטינע קאן אריינגעבראכט ביי דער טויזנט־נייע פויערים משפחות. אויב דאס איז ריכטיק, דאן רעכנט בלויז אויס זיבן־פל נאך משפחות עס קאנען זיך באזעצן אין די שטעט פאר יעדער געהעריק קאלאניזירטער משפחה, און איר וועט זעען, אז ס׳איז דא גענוג פלאץ אין מעגלאכקייטן פאר א ריזיקער אימיגראציע.

"די פאלעסטינער געשעענישן האבן געפירט צו ערנסטע פאלגן. איך רייד דא ניט וועגן דעם פאקטישן שאדן צו לעבנס און איינגענטום, אן ניט צו דער גערדיקטער שטימונג וואס זיי האבן ארויסגערופן. די הויפט זאך איז, וואס די גאנצע פראגע פון׳ם מאנדאט איז אומבאשטימט, די דע־קלאראציע איז אומבאשטימט און אונזע־רע טעטיקייטן אין פאלעסטינע זיינען אומבאשטימט.

"דער באריכט אויספירונג אין פאלעסטינע איז ווידער אוועקגעשטעלט געווארן פאר דער וועלט טריבונע. מיר טאָרן ניט באהאלטן פון זיך אליין, אז מיר געפינען זיך איצט אין א לאגע עגלאך צו דער צייט פון סאן־רעמא. אבער איצט איז די וועלט פארפאָרן געווארן. און מיר קלאפן אומזיסט מיט אונזערע קעפ אין אייז.

"עס איז ניטאָ אין דער וועלט קיין פלאץ פאר גרויסע אידייעס. די וועלט איז פארמאטערט און בלוטיקט פון אלע אירע פארן. פון דעם שטאנדפונקט פון איצט אונזער ראלע אן ערגערע, כאטש מיר האבן אויף דער פאזיטיווער זייט פאקטישע דער־גרייכונגען, וועלכע מיר האבן ניט געהאט אין די ציטן פון סאן־רעמא״.

—(:·:)—

מערדער פון אידישן קצב הינגעריכטעט

טאָראנטאָ, מארט 24. — עדוואר־סטיוארט דריי און דרייסיק יאר, איז דא היינט געהאנגען געווארן פאר דעם מארד פון דזשאן פרידלאנד, א הינער קצב וועל־כער איז דערמארדעט געווארן דעם 16טן דעצעמבער, 1929.

פרידלאנדס קערפער איז געפונען גע־וואָרן אין קעלער פון זיין קלייניער סטאר, און שפעטער האט זיך ארויסגעוויזן אז סטיוארט וועלכער האט פריער געארבעט פאר פרידלאנד׳ן — האט אים דערמאר־דעט און ער האט אים באראויבט אויף 125 דאָלאר.

מארגן ערן אוונט פון מאדאם ארקא

מארגן, מיטוואך, וועט פארקומען דער ערן אוונט פאר מאדאם ארקא, מיטגלי־דערן פון דער קווינס טעאטער טרופע היינטיקן סעזאן.

מאדאם ארקא אלס דראמאטישע שויס־שפילערן האט אויסגעקליבן פאר איר ערן אוונט א פאסנדע פיעסע פאר איר, איינ־שליסנדיק גוטע ראָלן פאר אלע מיטגלי־דער פון דער טרופע. דער נאָמען פון דער פיעסע איז, "די שפין און די פליג״, לעבנסבילד אין פיר אקטן פון נ. ראקאוו.

מאדאם ארקא האט זיך א סך מאָל אויסגעצייכנט אין גוטע ראָלן שפילנדיק אין קווינס טעאטער נאך אין די פריער־דיקע סעזאנען ווי אויך דעם סעזאן, אין זי דערוואַרטעט אז איהר צאלרייכע פאט־ראָניזירער וועלן אין מאסן קומען אין קווינס טעאטער מארגן אוונט און זיי וועלן מיטטיילן מיט איר איר יום־טוב.

א״י קאמיסיע האט ניט וואס צו טאן מיט אלגעמיינער פאליטיק באשטעטיקט מאקדאנאלד

דער באריכט קאן אבער יא ווירקן אויף די באשלוסן פון דער רעגירונג, זאגט דער פרעמיער

(ספעציעלע טעלעגראמעס צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

לאנדאן, מארט 25 (איטא).— די פראגעס פון דער אלגעמיינער פאליטיק אין פאלעסטינע זיינען פאר דער רעגירונג צו אנטשיידן. האט פרעמיער מאקדאנאלד געזאגט אין ענטפער אויף א אנפראגע פון מעדזשאר עליאט, אויב די רעגירונג האלט זיך נאך פאר דעם שטאנדפונקט, אז די פראגעס פון אלגעמיינער פאליטיק, וואס האבן א שייכות צו דער צוקונפטיקער אד־מיניסטראציע פון פאלעסטינע, זיינען אויס־ער דער יוריסדיקציע פון דער אויספאר־שונג קאמיסיע און וועלן ניט באוויזרקט ווערן פון איר באריכט.

עס איז אנאנסירט געווארן לעצטן סעפ־טעמבער, — האט פרעמיער מאקדאנאלד ווייטער געזאגט, — אז ווען דער באריכט פון קאמיסיע, ווען דער ערדראהלט ווערן, וועט די רעגירונג, אין די גרעניצן פון די מאנ־דאט באדיינגונגען, באטראכטן, ווי די ווייט־קיגע פאליטיק אין פאלעסטינע זאל אנגעפירט ווערן. די רעגירונג באטראכט נאך די פראגע, אבער זי איז ניט גרייט צו זאגן, אז אירע באשלוסן וועלן ניט באווירקט ווערן פון דער קאמיסיעס באריכט.

מערדזשאר עליאט האט ווייטער גע־פרעגט, אויב די ווירקונג קאן ניט גיין אזוי ווייט, אז זי זאל פירן צו באשלוסן וואס טרעפן אפ אויף וועלכן ס׳איז אופן פון די באדיינגונגען פון מאנדאט.

פרעמיער מאקדאנאלד האט דערויף גע־ענטפערט: "ווכער. איך בין בלויז געווען ברייטיק, ווייל די פראגע איז זייער א ברייטע״.

אויף דער פראגע פון וואָרדלאָו מיללנע, אויב די רעגירונג האט ענדגילטיק באשלאסן קעגן דער שיקונג פון א קעניגלא־כער אויספאַרשונג קאמיסיע קיין אריך־ראל, האט פרעמיער מאקדאנאלד געבעטן צייט צו ענטפערן. די פראגע, האט ער געזאגט, וועט באשלאסן ווערן צוזאמען מיט אנדערע פונקטן, ווען די רעגירונג וועט אפארבייטן די שטודירונג פון דער קאמיסיעס באריכט.

—(:·:)—

נאם אויף פרעס נאמען פון אין ראדאם

ראדאם, מארט 24 (איטא). — דער שטאט־ראט פון ראדאם האט באשלאסן אנצורופן די פאראלנא נאם אויפ׳ן נאמען פון דעם גרויסן אידישן שריפטשטעלער י. ל. פרץ.

—(:·:)—

עקזעקוטיווע פון אידישן אקאדעמישן פארבאנד פארערט אויף אידישע אקאדעמיקער צו שטיצן "ליגע פון ארבעטנדיקן פאלעסטינע״

וואַרשע, מארט 24 (איטא).— די לאנד עקזעקוטיווע פון אידישע אקאדעמישע פארבאנדן האט ארויסגעלאזן אן אפיל צו די אידישע אקאדעמיקער אין וואַרשע, ווילנע, קראקא, לעמבערג און פוזין, זיי זאלן אקטיוו שטיצן די "ליגע פון ארבע־טנדיקן פאלעסטינע״. די עקזעקוטיווע אליין האט אסיגנירט א געלט־שטיצע פאר דער ליגע.

אידישע קאלאניעס ווערן צוריק אפגעטיילט פון ניט־אידישע קאלעקטיוון

44 אידישע קאלאניעס וועלן צוריק ווערן זעלבסטשטענדיק. — "עמעס" קעמפט אבער נאך אלץ פאר דעם אז אידישע קאלאניעס זאלן אריין אין אינטערנאציאנאלע קאלעקטיוון

(ספעציעלע טעלעגראמעס צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

מאסקווע, מארט 25 (איטא). — א סוף איז דא איצט געמאכט געווארן פון׳ם לאנד קאמיסאריאט צו דער צוזאמענשטעל־צונג פון אידישע און ניט־אידישע קאלאניעס פון קרים אין די אזוי גערופענע "ניגאנטישע קולכאזן״. דער קאמיסאריאט האט באפוילן צו דעצענטראליזירן די דאזיקע "קאלכאזן״ אין האט אינסטרואירט מער ניט אויבערצו׳חזר׳ן אין דער צוקונפט די דאזיקע "ניגאנטישע״ משונעת.

פיר־און־פערציק אידישע קאלאניעס וואס זיינען אזוי איינגעשמאלצן געווארן אין "ניגאנטישע קאלעקטיוון״ וועלן זיך צוריקקערן צו אומאפהייניגיקער קעזיסטענץ וואו יעדער קאלאניסט וועט קאנען באאר־בעטן זיין לאנד אינדיווידועל, פאר זיך אליין.

נאָלדע, מיטגליד פון קאמזעט, וועלכער מאכט איצט אין אינספעקציע טור איבער די קרימער קאלאניעס, האט צוגעשיקט די פאלגנדיקע טעלעגראמע:

"די שטימונג צווישן די אידישע קאלאָ־ניסטן איז זייער א גערדיקטע אין די לאנע איז א פראקריפלטע, צוליב די אזוי גערו־פענע ׳ניגאנטישע קאלעקטיוון׳. איך האב מורא, אז דאס וועט פירן צו זייער שלעכ־טע רעזולטאטן״.

קרינגנדיק נאָלדעס טעלעגראמע, האט דער קאמזעט גלייך טעלעגראפירט דריינגנ־דיקע אינסטרוקציעס מען זאל מער ניט צוזאמענשמעלצן די אידישע קאלאניעס מיט ניט אידישע. מען זאל גלייך צוריק־קערן צו די אידישע קאלעקטיוון אלע טראקטאָרן און בהמות וועלכע מען האט ביי זיי צוגענומען און טראנספערירט צו אנדערע פלעצער בעת דער צוזאמענשמעל־צונג; און אז מען זאל זעען אז די קרע־דיטן געגעבן פון קאמזעט און פון אגראָ־דזשאנט צו אידישע קאלעקטיוון זאלן בלויז פון אידישע קאלעקטיוון אויסגענוצט ווערן, און ניט פון אנדערע.

בעת אלע רעגירונגס ארגאנען באמבאר־דירן מיט קריטיק און פאדערן די אויפלייזונג פון די אינטערנאציאנאלאיזירטע קאלאניעס, פארענטלאכט היינט דער "עמעס״ אן ארטיקל, אין וועלכן עס ווערט דריינגענדיק געפאדערט, אז די אידישע קאלאניעס זאלן אריין אין אינטערנאציאנאלע קאלעקטיוון

(ספעציעלע טעלעגראמעס צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

מאסקווע, מארט 25 (איטא). — די אר־דישע ארבעטער אין פיל שטעט זיינען זייער צופרידן מיט דעם באשלוס פון דער קאמזוניסטישער פארטיי אפצושאפן די יעווסעקציע, לויט באריכטן וואס זיינען דערשינען אין דער כארקאווער אידישער צייטונג "שטערן״.

די צייטונג האט פארעפנטלאכט א ספעציעלן ארטיקל, אין וועלכן זי האט דערקלערט אז די אפשאפונג פון דער יעווס־עקציע טאר בשום אופן ניט אויסגע־טייטשט ווערן אלס אן אפשאפונג פון אר־דישער טעטיקייט צווישן דיאידישע אר־בעטער. אזא אויסטייטשונג, שרייבט די צייטונג וואלט געווען פאלש און שעדלאך.

"כאטש די יעווסעקציע איז אפגעשאפט געווארן״, — זאגט דער "שטערן״, — "טאר אבער די אידישע ארבעטער זיך ניט לאזן פארפירן פון דו, וואס רעדן זיי איין, אז דאס מיינט, אז אידישע רעכט אין אידישע טעטיקייט וועלן אינגאנרירט ווערן״. אין דער זעלבער צייט פארעפנט־לאכט די צייטונג באריכטן וועגן דעם אז אינטערנאציאנאלע אקבעטער אין פיל שטעט, וואס ווילן ניט די פירערשאפט פון דער יעווסעקציע און איר איינפלוס.

—(:·:)—

אידישע ארבעטער צופרידן מיט אפשאפונג פון יעווסעקציע

מאסקווע, מארט 24 (איטא). — די אר־דישע ארבעטער אין פיל שטעט זיינען זייער צופרידן מיט דעם באשלוס פון דער קאמזוניסטישער פארטיי אפצושאפן די יעווסעקציע, לויט באריכטן וואס זיינען דערשינען אין דער כארקאווער אידישער צייטונג "שטערן״.

די צייטונג האט פארעפנטלאכט א ספעציעלן ארטיקל, אין וועלכן זי האט דערקלערט אז די אפשאפונג פון דער יעווס־עקציע טאר בשום אופן ניט אויסגע־טייטשט ווערן אלס אן אפשאפונג פון אר־דישער טעטיקייט צווישן דיאידישע אר־בעטער. אזא אויסטייטשונג, שרייבט די צייטונג וואלט געווען פאלש און שעדלאך.

"כאטש די יעווסעקציע איז אפגעשאפט געווארן״, — זאגט דער "שטערן״, — "טאר אבער די אידישע ארבעטער זיך ניט לאזן פארפירן פון דו, וואס רעדן זיי איין, אז דאס מיינט, אז אידישע רעכט אין אידישע טעטיקייט וועלן אינגאנרירט ווערן״. אין דער זעלבער צייט פארעפנט־לאכט די צייטונג באריכטן וועגן דעם אז אינטערנאציאנאלע אקבעטער אין פיל שטעט, וואס ווילן ניט די פירערשאפט פון דער יעווסעקציע און איר איינפלוס.

—(:·:)—

איטאליע שלאגט פאר אפליינן פלאטן קאנפע־רענץ אויף 6 חדשים

לאנדאן, מארט 25. — אויסערן מיניס־טער דינא גראנדי, פון איטאליע, האט פארגעשלאגן פרעמיער מאקדאנאלד אפ־צולייגן די פלאטן קאנפערענץ אויף זעקס חדשים, כדי צו פארהיטן די פון א דורכ־פאל. פאר דער צייט וואלט איטאליע גע־קאנט דערגרייכן אן אויסגלייך מיט פראנקרייך אין דער פראגע פון פלאטן־גלייכהייט.

פרעמיער מאקדאנאלד, ווערט פאר־שטאנען, שטודירט זייער פארזיכטיק דעם דאזיקן פארשלאג.

נעזעלשאפטלאכער קאלענדאר

דינסטאג, מארט 25

דר. שובין ביי פראפאיסקער מענער און פרויען, 8.30 אוונט, אין פרץ־אינסטיטוט.

מיטוואך, מארט 26

לייטן־קרייז פון מוטער פאראיין פון פרץ שול, 2.30 בייטאג, ביי מרס. טייל׳אר, 330 טשוירטש עווע.

פארזאמ. פון וופנ. הדסה וועגן פאר־שפרייטן א״י מצות 8 אוו., אין ציון זאל.

נ. בוקסבוים: "15 יאר לענענדע פון איר. קולט. ארבעט אין פוילן״, 8.30 אוו., אין פרץ־אינסטיטוט.

פרייטאג, מארט 28

ר. אבראמאוויטש 8.30 אוונט, אין פרץ זאל וועגן דער לאגע אין רוסלאנד.

זונטאג, מארט 30

אלגעמ. פארזאמלונג פון בני־אברהם פרי לאגן, 2.30 נ.מ., אין נייער ת״ת.

טעג־טאג פון פרייהייט טעמפל ביבליאטעק

"סילווער טי״ פאר וויכטיקן צוועק ביי ה. גרעגר, 390 מאונטען עווע., 2 ביז 11.

דינסטאג, אפריל 1

עפענונג פון ת״ת מארק: "ברידיש״ בייטאג, פרייער טאגן אין אוונט.

זונטאג, אפריל 6

קבלת פנים פון פרץ־הירשביין, 8.30 אוונט אין פעלעס טעאטער. באריכט פון רוסלאנד. רייכע פראגראם.

ווארנען, אז רעליגיעזע רדיפות וועלן צוריקהאלטן אמעריקע פון אנער־קענען די סאוועט רעגירונג

ניו־יארק, מארט 25 (איטא). — א ווארנונג צו דער סאוועט רעגירונג, אז אי־רע רעליגיעזע רדיפות וועלן פארניכטן אלע אויסזיכטן וואס האבן זיך געקאנט אנט־וויקלען פאר איר אנערקענונג מצד אמע־ריקע, צוזאמען מיט א פארדאמונג גע־דער סאוועטישער אנטי־רעליגיעזער פאלי־טיק, — איז אויסגעדריקט געווארן אין א באריכט פארעפנטלאכט נעכטן פון דעם קאמיטעט פאר די רעכט פון רעליגיעזע און נאציאנאלע מינדערהייטן.

דער קאמיטעט באשטייט פון פאר־שטייער פון אלע גלויבנס, און שליסט איין מענשן פראמינענטע אויף א סך געביטן.

דער באריכט איז אונטערגעשריבן פון ארטור דזש. בראון, פארזיצער פון׳ם קאָ־מיטעט און אנפירער פון די פרעסביטיריי־שע אויסלענדישע מיסיעס. צווישן די וואס שטיצן דעם קאמיטעט זיינען: ריכ־טער דאוזינג, פון נייוארקער העכסטן גע־ריכט; דזשאן ה. פינלעי, סענאטאר און בילדונגס טוער; סענאטאר ארטור לעפער, אמא ה. קאהן, ריכטער דזשוליען מעק, רבי סטיווען ווייז, דזשיימס סקאט, אייב־ראהאם עלקוס און קארל שורמאן.

—(:·:)—

42 כינעזער ארעסטירט פאר שפילן פארבאטע־נע שפיל

אז די צייטן זיינען איצט גאָרניט אזוי שלעכט, און אז דער קראך אויף דער בערזע האט ניט אלעמען דערגרייכט, און אז געמבלעריי איז, ווייזט אויס, אן אנ־גענעמענער צייט פארטרייב מיט גוטע האפענונגען צו מאכן דעם "אויבערטרע־פער״ — קאנען באשטעטיקן צוויי־און־פערציק כינעזער וועלכע זיינען ארעס־טירט געווארן זונטאג פארטאג ביי אן אזארטנער שפיל זייערער, מיט׳ן חנ׳עור־דיקן נאמען: "פען טען״.

די געביידע וואו די 42 כינעזער "תנאים״ האבן געלערנט "פען טען״ באר־גאנגט צו וואנג איק, 223 אלעקסאנדער עווענוי, און די פאליציי האט זיי אלע־מען געגעבן א פרייע רייזע — אין פאר־ליציי סטאנציע. זיי זיינען אלע באר־פרייט געווארן אויף ערבות (בייל) און מארגן וועלן זיי דערשיינען פאר׳ן גע־ריכט.

קאלינינדארפער אידישע פויערים פאר־דערן צוריק זייערע בהמות

מאסקווע, מארט 24 (איטא). — די אידישע פויערים פון דעם קאלינינדאר־פער קרייז זיינען פון די ערשטע אפצורו־פען זיך אויפ׳ן באפעל פון דער קאמו־ניסטישער פארטיי, אז מען זאל צוריקגע־רען צו די קאלעקטיוויזירטע פויערים זייערע בהמות.

"ניט אונז צוריק אונזערע קי״, איז דער געשריי וואס הערט זיך דורך דעם גאנצן קאלינינדארפער קרייז, וואו די קאלעקטי־וויזאציע איז ארויפגעצוואונגען געווארן אויף די פויערים פון די אידישע קאמונים־טען.

מאסקווע, מארט 24 (איטא). — רחל יארש, קאמוניסטישע פארזיצערן פון דעם אידישן דארפישן סאוועט פון ניי־זלאטא־פאל, איז באזייטיקט געווארן פון איר אמט און ווערט צוגעצויגן צו א משפט פון דער קאמוניסטישער פארטיי, דערפאר וואס מען האט געפונען באהאלטענע וויץ ביי איר אין הויז.

—(:·:)—

מיידעלע שטארבט פון בראנד וואונדן

סטראטפארד, אנט., מארט. 25. — מערי וויהייט, אכט יאר אלט, איז דא גע־שטארבן פון בראנד־וואונדן ווען איר קליידער האבן זיך אנגעצונדן שפילנדיק זיך ארום א ברענענדיקן אויוון אין דער אפוועזנהייט פון אירע עלטערן.

דזשאן ערל אויפגעהאנגען פון דער הייסער לאנטערן

דער מערדער פון דזשאן ווארד, ווערט אויפגעהאנגען אין מאנטריאל

מאנטריאל, מארט 25. — דזשאן ערל, דער מערדער פון דזשאן ווארד, ווערט אויפגעהאנגען אין מאנטריאל, אין דער הייסער לאנטערן, אין דער אלטער פריזאן פון מאנטריאל, ווערט אויפגעהאנגען דער מערדער פון דזשאן ווארד, ווערט אויפגעהאנגען אין מאנטריאל, אין דער הייסער לאנטערן, אין דער אלטער פריזאן פון מאנטריאל.

אראבישע דעלעגאציע וועט אויפגענומען ווערן מארט 31טן

ירושלים, מארט 24 (איטא). — די אראבישע צייטונג "פאלעסטין״ באריכ־טעט, אז די אראבישע דעלעגאציע וואס איז אפגעפאָרן קיין לאנדאן לעצטן פרייטאג, וועט אויפגענומען ווערן פון לארד פעפסליד מארט 31טן.

א גרויסן פארדרעס האט אין די היגע אידישע קרייזן ארויסגערופן דער פאקט, וואס דער הויי־קאמישאנער לארד טשענס סעלאר, האט באשטעטיקט די באשטימונג פון׳ם קריסטלאכן וויצע־מעיאר ווי שטעל־פארטרעטער פון מעיאר נאשאשיבי, וועל־כער איז אפגעפאָרן מיט דער דעלעגאציע, אנשטאט דעם אידישן וויצע־מעיאר, וועלכער איז עלטער פון׳ם קריסטלאכן.

—(:·:)—

פאסאזשירן פון "עסמאניע״ קומען דאנערשטאג

די פאסאזשירן פון דער באלטיק אמע־ריקא שיף "עסמאניע״ קומען אן קיין ווי־ניפעג קומענדיק דאנערשטאג, 7.15 אוו., מיט דער סי. ען. אר.

די ליבע איז געקומען מיט אן עראפ־לאן, אפגעפאָרן מיט א קוריער צוג, -- און די צרות איבערגעלאזן

מר. דזשאן ווינגאל און מרס. דזשין ווינגאל האבן זיך פארליבט אין איין אויר־גענבליק. זיי זיינען צוזאמענגעפירט גע־ווארן דורך א היגער שדכנות־ביורא, און אין עטלאכע שעה ארום נאך זייער באר־גענענגיש זיינען זיי שוין געווען מאן און ווייב פאר גאט און פאר ליינען.

דער "האניק חודש״ האט אבער אנגע־אנגעהאלטן נאך ווייניקער, ווי די צוגרייי־טונג צו דער חתונה . . . די הייראמס־שיף האט זיך גלייך פון אנהויב אנגע־שטויסן אן שטורמדיקע בוואליעס, און נאך א שווערער רייזע פון בלויז צוויי טעג, אין וועלכע דאס יונגע פאר־פאלק האט זיך ארומגערייסן ווי די הענער, איז די שיף אונטערגעגאנגען. דער יונגערמאן איז אוועק, אבער ווי ער דערצילט, איז ער ארויסגעוואָרפן געווארן פון זיין הויס.

אבער דאס איז נאך פאר דער מרס. דזשין געווען ווייניק. זי מיינט, אז איר מר. דזשאן איז פארט איר מאן, — און אויף אזוי־פיל האלט זי אים פאר א מאן: ער דארף איר געבן אויף צום לעבן.

אז עס זיינען דורכגעגאנגען א פאר וואָכן און ער האט ניט צוגעשטעלט קיין טשעקס, האט זי דערלאנגט אין געריכט, און ריכטער גרעהעם האט אנגעפירט דעם פארהער.

מרס. דזשין, א יונג און שיין ווייבל, האט דא ארויסגעוויזן איר טעמפעראַ־מענט. פאר׳ן ריכטער דיי אויגן האט זי איר מאן אנגערופן מיט די קלענלאכס־טע נעמען, און האט דעם מאנ׳ס אדוואָ־קאט געהייסן פארמאכן זיין פיסק.

דער מאן, — ווען ער האט געכאפט א געלענגהייט, — האט געזאגט, אז ער האט מורא צו זיין אין איין שטוב מיט זיין ווייבל, זי זאל אים ניט ארויסשטע־כען א מעסער אין זייט, און אז זי האט אים בפועל ממש ארויסגעוואָרפן פון זיין איינענער דירה.

ריכטער גרעהעם האט ניט סימפאטי־ירט אבער מיט דעם מאן, וואס לאזט זיך ארויסוואָרפן פון זיין איינענער דירה, זיין פלונית׳טע האט נאך ווייניקער סימ־פאטיזירט מיט אים, — אויך מיר א מאן, וואס לאזט זיך ארויסוואָרפן פון א שווא־כען ווייבל . . .

דער ריכטער האט אפגע׳פסק׳נט, אז דער מאן מוז שפייזן זיין פרוי, אזוי לאנג ווי זיי זיינען ניט אפיציעל גע׳גט. דער האט גערארפט ארומזעען זיך פריער וואס ער טוט. חתונה געהאט — פאר־פאלן. ער האט זיי געגעבן צייט־ביז דעם 29טן מארט אפצומאכן, וויפיל ער זאל איר צאלן.

פוילישע סטודענטן פירן דורך אנטי־סעמיטישע דעמאנסטראציע

לעמבערג, מארט 25 (איטא). — הונ־דערט אנטיסעמיטישע סטודענטן האבן דא געכטן דורכגעפירט אן אנטיסעמיטישע דעמאנסטראציע, שרייענדיק: "נידער מיט די אידישע סטודענטן! מיר ווילן א אידי־לאזן אוניווערסיטעט!״

די דעמאנסטראנטן האבן אראפגעריסן די אידישע פלאקאטן, און וועלכע עס איז אפעלירט געווארן פאר א האספיטאל וואו די אידישע מעדיצינישע סטודענטן זאלן קאנען פראקטיצירן.

די אנטיסעמיטישע סטודענטן זיינען אומצופרידן מיט דעם, וואס די זאמלונג פאר אזא שפיטאל ווערט אנגעפירט אונ־טער אויפזיכט פון׳ם וואיעוואדא גאלו־באווסקי און דירעקטאָרן פון לעמבערגער אונ׳ווערסיטעט, און זיינען אויף אויפגע־רעגט וואס די רעגירונג האט צוגעזאגט צו סובסידירן דעם איר. סטודענטן שפיטאל.

די פאליציי האט צעטרייבן די סטודענ־טישע דעמאנסטראציע. אבער דערנאך האבן פינף הונדערט אנטיסעמיטישע סטו־דענטן באלאגערט די אידישע סטודענטן הויס, ברעכנדיק די פענסטער.

א שטארקע פאליציי וואך איז אוועק־געשטעלט געווארן ביי דער אידישער סטו־דענטן הויס, און די נאסן ווערן באוואכט פון שטארקע פאליציאיש־אטרולן.

אידישע דעלעגאציע דערלאנגט מיט אן עראפ־לאן, אפגעפאָרן מיט א קוריער צוג, -- און די צרות איבערגעלאזן

מר. דזשאן ווינגאל און מרס. דזשין גע־ענבליק. זיי זיינען צוזאמענגעפירט גע־ווארן דורך א היגער שדכנות־ביורא, און אין עטלאכע שעה ארום נאך זייער באר־גענענגיש זיינען זיי שוין געווען מאן און ווייב פאר גאט און פאר ליינען.

דער "האניק חודש״ האט אבער אנגע־אנגעהאלטן נאך ווייניקער, ווי די צוגרייי־טונג צו דער חתונה . . . די הייראמס־שיף האט זיך גלייך פון אנהויב אנגע־שטויסן אן שטורמדיקע בוואליעס, און נאך א שווערער רייזע פון בלויז צוויי טעג, אין וועלכע דאס יונגע פאר־פאלק האט זיך ארומגערייסן ווי די הענער, איז די שיף אונטערגעגאנגען. דער יונגערמאן איז אוועק, אבער ווי ער דערצילט, איז ער ארויסגעוואָרפן געווארן פון זיין הויס.

אבער דאס איז נאך פאר דער מרס. דזשין געווען ווייניק. זי מיינט, אז איר מר. דזשאן איז פאר׳ן מאן, — און אויף אזוי־פיל האלט זי אים פאר א מאן: ער דארף איר געבן אויף צום לעבן.

אז עס זיינען דורכגעגאנגען א פאר וואָכן און ער האט ניט צוגעשטעלט קיין טשעקס, האט זי דערלאנגט אין געריכט, און ריכטער גרעהעם האט אנגעפירט דעם פארהער.

מרס. דזשין, א יונג און שיין ווייבל, האט דא ארויסגעוויזן איר טעמפעראַ־מענט. פאר׳ן ריכטער דיי אויגן האט זי איר מאן אנגערופן מיט די קלענלאכס־טע נעמען, און האט דעם מאנ׳ס אדוואָ־קאט געהייסן פארמאכן זיין פיסק.

דער מאן, — ווען ער האט געכאפט א געלענגהייט, — האט געזאגט, אז ער האט מורא צו זיין אין איין שטוב מיט זיין ווייבל, זי זאל אים ניט ארויסשטע־כען א מעסער אין זייט, און אז זי האט אים בפועל ממש ארויסגעוואָרפן פון זיין איינענער דירה.

ריכטער גרעהעם האט ניט סימפאטי־ירט אבער מיט דעם מאן, וואס לאזט זיך ארויסוואָרפן פון זיין איינענער דירה, זיין פלונית׳טע האט נאך ווייניקער סימ־פאטיזירט מיט אים, — אויך מיר א מאן, וואס לאזט זיך ארויסוואָרפן פון א שווא־כען ווייבל . . .

דער ריכטער האט אפגע׳פסק׳נט, אז דער מאן מוז שפייזן זיין פרוי, אזוי לאנג ווי זיי זיינען ניט אפיציעל גע׳גט. דער האט גערארפט ארומזעען זיך פריער וואס ער טוט. חתונה געהאט — פאר־פאלן. ער האט זיי געגעבן צייט־ביז דעם 29טן מארט אפצומאכן, וויפיל ער זאל איר צאלן.

אידישע קאלאניעס ווערן צוריק אפגעטיילט פון ניט־אידישע קאלעקטיוון

44 אידישע קאלאניעס וועלן צוריק ווערן זעלבסטשטענדיק. — "עמעס״ קעמפט אבער נאך אלץ פאר דעם אז אידישע קאלאניעס זאלן אריין אין אינטערנאציאנאלע קאלעקטיוון

(ספעציעלע טעלעגראמעס צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

מאסקווע, מארט 25 (איטא). — א סוף איז דא איצט געמאכט געווארן פון׳ם לאנד קאמיסאריאט צו דער צוזאמענשטעל־צונג פון אידישע און ניט־אידישע קאלאניעס פון קרים אין די אזוי גערופענע "ניגאנטישע קולכאזן״. דער קאמיסאריאט האט באפוילן צו דעצענטראליזירן די דאזיקע "קאלכאזן״ אין האט אינסטרואירט מער ניט אויבערצו׳חזר׳ן אין דער צוקונפט די דאזיקע "ניגאנטישע״ משונעת.

פיר־און־פערציק אידישע קאלאניעס וואס זיינען אזוי איינגעשמאלצן געווארן אין "ניגאנטישע קאלעקטיוון״ וועלן זיך צוריקקערן צו אומאפהייניגיקער קעזיסטענץ וואו יעדער קאלאניסט וועט קאנען באאר־בעטן זיין לאנד אינדיווידועל, פאר זיך אליין.

נאָלדע, מיטגליד פון קאמזעט, וועלכער מאכט איצט אין אינספעקציע טור איבער די קרימער קאלאניעס, האט צוגעשיקט די פאלגנדיקע טעלעגראמע:

"די שטימונג צווישן די אידישע קאלאָ־ניסטן איז זייער א גערדיקטע אין די לאנע איז א פראקריפלטע, צוליב די אזוי גערו־פענע ׳ניגאנטישע קאלעקטיוון׳. איך האב מורא, אז דאס וועט פירן צו זייער שלעכ־טע רעזולטאטן״.

קרינגנדיק נאָלדעס טעלעגראמע, האט דער קאמזעט גלייך טעלעגראפירט דריינגנ־דיקע אינסטרוקציעס מען זאל מער ניט צוזאמענשמעלצן די אידישע קאלאניעס מיט ניט אידישע. מען זאל גלייך צוריק־קערן צו די אידישע קאלעקטיוון אלע טראקטאָרן און בהמות וועלכע מען האט ביי זיי צוגענומען און טראנספערירט צו אנדערע פלעצער בעת דער צוזאמענשמעל־צונג; און אז מען זאל זעען אז די קרע־דיטן געגעבן פון קאמזעט און פון אגראָ־דזשאנט צו אידישע קאלעקטיוון זאלן בלויז פון אידישע קאלעקטיוון אויסגענוצט ווערן, און ניט פון אנדערע.

בעת אלע רעגירונגס ארגאנען באמבאר־דירן מיט קריטיק און פאדערן די אויפלייזונג פון די אינטערנאציאנאלאיזירטע קאלאניעס, פארענטלאכט היינט דער "עמעס״ אן ארטיקל, אין וועלכן עס ווערט דריינגענדיק געפאדערט, אז די אידישע קאלאניעס זאלן אריין אין אינטערנאציאנאלע קאלעקטיוון

(ספעציעלע טעלעגראמעס צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

מאסקווע, מארט 25 (איטא). — הונ־דערט אנטיסעמיטישע סטודענטן האבן דא געכטן דורכגעפירט אן אנטיסעמיטישע דעמאנסטראציע, שרייענדיק: "נידער מיט די אידישע סטודענטן! מיר ווילן א אידי־לאזן אוניווערסיטעט!״

די דעמאנסטראנטן האבן אראפגעריסן די אידישע פלאקאטן, און וועלכע עס איז אפעלירט געווארן פאר